

4. Герасіна Л. М. Проблеми правової конфліктології: феноменологічний, гносеологічний та праксеологічний аналіз: Монографія / М. Панов. – Х.: Право, 2004. – 112 с.

УДК 37.014.5:0016«312»(043.2)

Присяник Н. В., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: **Макеєва О. М.**, старший викладач

СУЧАСНІ НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ПОНЯТТЯ «ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА СУСПІЛЬСТВА»

В межах окремих держав політичне життя найбільшою мірою проявляє себе як система, а політична система найповніше проявляє свою головну функцію – суспільної інтеграції. Актуальність даної теми полягає у розвитку та становленні політичної системи суспільства у зв'язку з сьогочасними подіями в державі. Метою моєї роботи є всебічне та ґрунтовне вивчення поняття «політична система суспільства» та аналіз суспільних відносин, які виникають у даній системі.

Поняття «політична система суспільства» запроваджене відносно недавно – на тому етапі історичного розвитку, коли поряд із державними інституціями почали діяти політичні партії, громадські об'єднання, рухи. Заслуга розробки поняття належить двом класикам політологічної думки – американсько-канадському політологу Д. Істону, відомому своїми книгами «Політична система», «Рамки політичного життя», написаними в 50-60-х роках ХХ століття, та не менш знаному американському політологові цього ж періоду Г. Алмонду. Суть підходу Істона полягає в розгляді політичної системи під кутом зору її складових підсистем, вивченні сукупності взаємодій і взаємозв'язків, які виникають всередині її. Тому він трактує політичну систему як «систему взаємодій структурних елементів, за допомогою яких у суспільстві авторитарно розподіляються цінності». Алмонд Габріель більше уваги приділяє загальним характеристикам, вивченню входів і виходів й зворотних зв'язків, які встановлюються між політичною системою та навколишнім середовищем [1, с. 110].

Важливо при вивченні цього поняття врахувати думку професора, доктора юридичних наук, заслуженого юриста України О. Ф. Скакун. Вона розглядає політичну систему суспільства, як упорядковану на засадах права систему всіх політичних явищ, що функціонують і взаємодіють (або протидіють) у суспільстві з метою завоювання, утримання або участі у політичній владі [2, с. 561].

Юрист – практик Зайчук О. В визначає політичну систему як специфічну комунікативну систему, розкриває не тільки сам процес формування і внесення у свідомість політичної інформації, але і показує соціальні наслідки ведення нової інформації в політичну систему [1, с. 156].

Структурними елементами політичної організації суспільства розглядалися держава, партії, профспілкові, молодіжні і кооперативні організації. Наприкінці 70-х років ХХ століття до політичної організації суспільства стали відносити всі громадські організації і трудові колективи. Розширення кола суб'єктів політичної організації суспільства змусило вчених шукати більш повне поняття, і на початку 70-х років ХХ ст. у науковій літературі з питань політики з'явилося поняття «політична система суспільства». 80-ті роки ХХ ст. – це період наукового інтересу до політичної культури, а наприкінці 80 – на початку 90-х років ХХ ст., тобто на ґрунті широких політичних змін і перетворень на терені СРСР, дедалі глибше починають досліджуватися такі явища, як «теорія політичної влади» і «політична система суспільства», механізм їх дії за посткомуністичних умов.

На сучасному етапі політична система суспільства, у найзагальнішому, абстрактно – теоретичному сенсі слова, визначається в якості такої царини суспільного життя, котра становить собою цілісну та впорядковану мережу політичних інститутів, процесів, відносин, ролей. А також – засад політичної організації певного суспільства, підпорядкованих властивій для нього сукупності соціокультурних (передусім політичних) цінностей і норм, традицій і установок існуючого політичного режиму [2, с. 162].

Крім такого, загальнотеоретичного визначення, політична система суспільства може визначатися й конкретніше, у ракурсі того чи іншого дослідницького підходу. Серед багатьох таких, актуалізованих чи віртуальних (можливих) підходів важливу роль відіграють, зокрема, соціологічний і правовий.

За соціологічного підходу політична система визначається як динамічний механізм, що перетворює імпульси, які йдуть від оточення і від самих політичних структур, у політичні рішення, що формують політичну поведінку та інші громадянські позиції.

За інституціонально-правового підходу політична система – це сукупність державних і недержавних соціальних інститутів, які здійснюють владу, управління суспільством, регулюють відносини між громадянами, соціальними та етнічними групами, забезпечують стабільність суспільства, відповідний порядок у ньому [3, с. 142].

Отже, політична система суспільства покликана відображати різноманітні інтереси соціальних груп, які безпосередньо або через свої організації і рухи роблять вплив на державну владу.

Сьогодні ж Україна тільки починає розбудову своєї нової політичної системи суспільства – системи демократичної діяльності й відносин, правових гарантій та культури політичної відповідальності всіх суб'єктів демократичного процесу.

Література

1. Шляхтун П. П. Політологія (Теорія та історія політичної науки): Підручник для студентів вищих навчальних закладів / П. Шляхтун. – К.: Либідь, 2010. – С. 220.
2. Скакун О. Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): Підруч. / О. Ф. Скакун – Х.: Еспада, 2006. – 776 с.
3. Ведерніков Ю. А. Теорія держави і права: Навч. посіб. / Ю. А. Ведерніков, В. С. Грегул. – 4-те вид., доп. і переробл. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 224 с.

УДК 342.813«312» (043.2)

Руденко О. Ю., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Шуст Н. Б., д.соц.н., професор

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ ПРАВОВОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Становлення України як демократичної, соціально-правової держави, формування засад громадянського суспільства, розвиток міжнародних відносин пов'язані із загальною потребою підвищення правової культури населення нашої держави. Тому Україна в рамках загальнонаціональних програм створює всі необхідні умови для надання громадянам необхідних знань, умінь та навичок для реалізації їх законних прав, свобод та інтересів. В умовах розвитку людино центристських принципів демократії саме правова освіта є найважливішим чинником розвитку активної громадської позиції особи та становлення громадянського суспільства, кінцевою метою чого є гармонізація відносин громадян і держави, владними структурами, політичними партіями, громадськими рухами тощо.

З метою підвищення рівня правової освіти населення, створення належних умов для набуття громадянами правових знань, а також забезпечення їх конституційного права знати свої права і обов'язки Указом Президента України від 18.01.2001 затверджена Національна програма